

A MŰSZAKI KÖNYVTÁROSKÉPZÉS HELYZETE MAGYARORSZÁGON

Szepesváry Tamás

I.

Kevés olyan hivatás van, amelynek tartalma annyira vitatott, mint a szakkönyvtáros hivatása. A könyvtárostól sokáig egyetemes műveltséget követeltek. Ez a követelmény korábban is tulzott volt, de még inkább korunkban, amikor minden területen és szakmában általános a specializálódás. A szakkönyvtáros egy bizonyos értelemben mégis nehezebb helyzetben van, mint az egyéb tudományos szakmák művelői. Más szakmák esetében ugyanis a specializálódás az ismeretek relatív szűkítését jelenti, anélkül természetesen, hogy a tudományág egészével való kapcsolatukat megszüntetnék. A szakkönyvtárosnak, ha elsajátította a könyvtártudomány szerteágazó ismeretanyagát, és műszaki területen, üzemben vagy ipari kutatóintézetben kíván dolgozni, a könyvtártudománytól elütő tudományág, szakterület terminológiájával, rendszerével, problémáival is meg kell ismerkednie. A szakkönyvtáros képésnek tehát értelemszerűen igazodnia kell ahhoz a sokrétű és sokoldalú feladathoz, amelyet - a mi esetünkben - a műszaki könyvtárosnak el kell végeznie.

Bonyolítja a helyzetet az is, hogy a könyvtárosképzés szerte a világon alig 60-80 éves múltra tekint vissza. Angliában például 1880-ban, Csehszlovákiában 1918-ban, Hollandiában 1912-ben, Lengyelországban 1900-ban, Magyarországon 1937-ben, a Szovjetunióban 1918-ban, Törökországban 1925-ben indult meg a könyvtárosképzés. /1/ A 60-80 év önmagában már elégséges időszaknak tűnik a könyvtárosképzés kialakítására, megszilárdítására, ha ez mindenütt - vagy legalábbis a kezdeti próbálkozások után - egységes elgondolások szerint történik. A valóságban azonban a lehető legváltozatosabb képzési formák alakultak ki, országonként más-más módon, függően az illető ország könyv- és könyvtárügyének fejlettségi fokától. A különféle társadalmi szervezetek, könyvtáros-egyesületek, szakszövetségek vagy állami szervek és oktatási intézmények által rendezett könyvtárosképzés legfontosabb típusait itt csak röviden kívánjuk felsorolni: nyári iskola, előadás-sorozat, rövid tanfolyam, több hónapos-, éves tanfolyam, szaktanfolyam, szeminárium, önálló könyvtáros iskola, könyvtárosi technikum, főiskola, akadémia, egyetem. A felsorolás még csak fejlődési szintet vagy történelmi sorrendet sem jelent. Angliában, ahol fejlett a könyvtárügy, még ma is elsősorban rövid tanfolyamok útján történik magasszintű képzés. Az "ASLIB"-oktatási politikájának középpontjában az az elképzelés áll, hogy nem úgynevezett iskolaszerű képzést ad a tanfolyamra jelentkezőknek, hanem mindenképp előtérbe helyezve az azonnal felhasználható szakismereteket nyújt. /2/

Ez a sokféleség az oka, hogy tulajdonképpen minden országnak újra és újra önmagának kellett és kell kialakítania a könyvtárosképzés terén a saját oktatási rendszerét.

Hazánkban a "Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete a budapesti közkönyvtárak közbejöttével kísérletképpen és saját hatás-körben megrendezte az első magyarországi könyvtárosképző tanfolyamot" 1937-ben. /3/ A felszabadulás után számos kísérlet történt a magyarországi könyvtárosképzés rendezésére. Ennek legfontosabb állomásai a Népművelési Minisztérium 5 hónapos könyvtárosképző iskolája, a Pedagógiai Főiskolán létesített önálló könyvtárszak, az Országos Széchényi Könyvtár és a tankönyvtárak könyvtárosképző tanfolyamai, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem könyvtárszakos egyetemi képzése. A szakkönyvtáros képzést az Országos Műszaki Könyvtár 1953-54-ben kezdte meg 4 hónapos tanfolyam formájában.

1965-re Magyarországon a szakkönyvtáros képzés kivételével kialakult az iskolarendszerű könyvtárosképzés. Az ELTE Könyvtártudományi tanszékén 5 éves nappali, 6 éves esti-levelező tagozatu kétszakos könyvtárosképzés folyik. Az érettségire épülő két és fél éves köz-művelődési szaktanfolyamok oktatási feladatait átvették a Tanítóképző Intézetek /Debrecen, Szombathely/. A műszaki könyvtárosok képzése azonban továbbra is megmaradt tanfolyam-jellegűnek.

A pontosság kedvéért meg kell említeni, hogy az egyetemi könyvtárosképzés során a negyedéves hallgatóknak módjukban van dokumentalista-szakkönyvtárosi szakosítást választani. Itt elsősorban a könyvtáros- és valamilyen természettudományi szakos hallgatók jöhetnek számításba. Sajnos a könyvtár-TTK szakos hallgatók száma és aránya a könyvtár-bölcsész szakos hallgatókhoz képest elenyészően csekély, és a jelenlegi egyetemi felvételi rendszer mellett ennek az arálynak a megváltozása alig várható. A bölcsész ill. TTK karra történő eltérő számú jelentkezések, továbbá a felvételi tárgyak különböző volta miatt a TTK-ra jelentkező hallgatóknál pl. már a 18 pontszám is felvételt eredményezhet, míg a bölcsészszakaron a könyvtár-magyar-történelem szakos hallgatókat a maximális 20 pontszámot elérők közül kell kiválasztani. Ez a felvételi rendszer a humán szakos könyvtárosok túlsúlyát biztosítja az egyetemen. Ezért egyetemet végzett műszaki szakkönyvtáros az elkövetkező években csak igen kis számban várható.

A műszaki-termelési könyvtári hálózatban az 1964. évi statisztikai adatok szerint a kutató, tervező intézetekben és a vállalati könyvtárakban összesen 31 könyvtárosi egyetemet ill. főiskolát végzett szakember dolgozott. Ezek a könyvtárosok az egyetemen még nem szakosodhattak, így döntően közművelődési képzésben részesültek. A műszaki könyvtárügy speciális problémáival szinte autodidakta módon kellett megismerkedniük.

Tapasztalat szerint egy újonnan kiképzett munkaerő kb. 4-5 év alatt válik teljesértékű munkaerővé. A Journal of Chemical Documentation szerint ez az idő a Chemical Abstracts munkatársainál - tehát dokumentációs munkakörben - 5-7 év. /4/ Ez az idő meghosszabbodik akkor, ha az új munkaerő képzettsége nem, vagy csak részben ké-

pesíti a betöltendő munkakörre. Így a népgazdaságnak, de a magyar műszaki könyvtár- és tájékoztatásügynek is fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy az iparvállalatok, gyárak, tervezőintézetek műszaki könyvtáraiban műszaki könyvtárosi képesítési szakemberek dolgozzanak.

II.

Az a tény, hogy ma hazánkban főfoglalkozásu műszaki könyvtárosok képzése kizárólag az OMKDK két és féléves szaktanfolyamain történik, a tanfolyam tantervével, szintjével és feladatával kapcsolatban egy egészen sajátos problémát vet fel. Egyetlen oktatási formával - a szaktanfolyammal - maximális igényeket kell kielégíteni. Vegyük sorra ezeket az igényeket.

A szakkönyvtárosok jelentős része minden könyvtárosi szakképesítés nélkül kezdi meg munkáját a műszaki könyvtárakban. Legtöbbje korábban mint gépiró, adminisztrátor, levelező, titkárnő, idegenvezető, jó esetben műszaki ügyintéző munkakörben dolgozott, s vagy vállalati érdekből, vagy jobb munkakör reményében vállalta el a könyvtárosi állást. A szakterület szakembere csak nagy nehézségek árán találja meg számításait a könyvtári munkában, ezért e foglalkozást átengedi a "nem műszakiak"-nak. Az előbbiekből következik, hogy a tanfolyam tantervének tehát minimális elméleti és /nem mindig helyes/ könyvtári gyakorlati ismereteket kell feltételezni. Ebből kiindulva, öt félév során teljes áttekintést kell nyújtani a műszaki könyvtárosi munkáról, úgy, hogy a hallgató a tanfolyam végén képes legyen önállóan ellátni a szakkönyvtári munka összes fázisait, beleértve a könyvtárvezetést.

Az iparvállalatok összevonása után nem ritka, hogy egy műszaki könyvtárosnak a saját könyvtárán kívül 5-10 gyáregység könyvtári munkáját is össze kell hangolnia, irányítania. Így érthető, hogy az ipar területén a vállalatok részéről - sajnos még mindig nem mindegyik - a képzett szakkönyvtárosok iránti igények fokozódnak. A fejlettebb vállalatok, de elsősorban a kutató-, tervezőintézetek a saját szakkönyvtáraiktól önálló dokumentációs munkát, tájékoztató kiadványok összeállítását, szerkesztését is igénylik. Sok helyütt a műszaki könyvtárakból kívánják a vállalati, ágazati tájékoztatási irodát létrehozni.

"A szakirodalmi dokumentáció oktatása" című, Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által elfogadott koncepció a dokumentalista képzést a szakkönyvtárosképzéstől különválasztja, lévén összefüggő, de nem azonos hivatások, mégis megállapítja, hogy "a tudományos és műszaki irodalmi tájékoztatás egészében a szakkönyvtáraknak és a szakkönyvtárosoknak igen jelentős szerepük van". /5/. A koncepció elsősorban a szakkönyvtárosoknak a műszaki irodalmi tájékoztatás tárolásával, terjesztésével, az eseti és visszakérésű tájékoztatási munkával összefüggő feladataira utal.

Az iparvállalatok tájékoztatási munka iránti igénye, az OMFB

konceptió irányelveinek a szakkönyvtárosokra vonatkozó részének végrehajtása szükségessé teszi, hogy a tantervben az eddigieknél nagyobb helyet kapjon a dokumentációs ismeretek oktatása. Csak így tudnak a könyvtárosok a dokumentációs munkának abban a szakaszában résztvenni, amely még nem megy túl a szakkönyvtárak tevékenységén.

A műszaki termelési könyvtári hálózat az élelmiszeripar, építőipar, kohó- és gépipar, könnyűipar, közlekedésügy, nehézipar szakkönyvtárait fogja össze. A könyvtárosképző szaktanfolyam azonban a saját hálózatának könyvtárosaival kívül végzi a műszaki felsőoktatási hálózat, a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó műszaki könyvtárak, valamint az egyetlen hálózathoz sem tartozó, de műszaki tevékenységgel intézmények /Orsz.Földtani Intézet, Orsz.Áruraktározási Hivatal stb./ könyvtárainak szakember képzését. Minden tárca - sőt azon belül az ágazatok, vállalatok - igénylik, hogy a könyvtáros a működési területének műszaki ismereteivel is tisztában legyen. Ez differenciált képzést tesz szükségessé. Elkerülhető lenne ez a kérdés, ha a munkaadók műszaki könyvtárosoknak csak technikai vagy szakközépiskolai végzettségű fiatalokat alkalmaznának. A vállalatok azonban a középiskolai végzettségtől függetlenül választják ki a könyvtárosokat s csak az állás betöltése után javasolják a könyvtárosképző szaktanfolyamra, rábízva a tankönyvtárra a szükséges műszaki alapképzést.

A nyelvismeret és gépirástudás a könyvtári munka alapvető gyakorlati követelménye. A Német Demokratikus Köztársaságban a 8 ill. 10 osztályos iskola elvégzése után két év alatt "könyvtári szakmunkás" képzést lehet szerezni. A szakmunkás bizonyítvány megszerzéséhez a dolgozónak az orosz nyelven kívül még egy szabadon választott nyelvből és gépirásból kell vizsgáznia. Ezenkívül jártasnak kell lennie adminisztratív és technikai feladatok elvégzésében. /6/ Az OMKDK szaktanfolyamain ezeknek a gyakorlati tantárgyaknak az oktatását is biztosítani kell.

III.

Ezeket a sokrétű elméleti és gyakorlati, különböző szintű ismereteket feltételező igényeket az OMKDK könyvtárosképző szaktanfolyama a jelenlegi tanterv /7/ segítségével kielégíteni nem tudja.

Ennek a tantervnek fő jellemzője, hogy öt félévből három félév tananyaga azonos a közművelődési könyvtáros-tanfolyamokéval, s csak az utolsó két félév szakosított. A közművelődési jelleg a félévek arányában is, de különösen az ideológiai-politikai ismeretek, a tájékoztató munka /könyvismeret/ és a címleírás tantárgyakban mutatkozott meg. A műszaki könyvtárosok igen részletesen, öt féléven keresztül tanultak ideológiát, de ebből csak egy félév volt gazdaságpolitika. A könyvismeret keretében a hallgatók megismerkedtek az európai és a magyar bibliográfia történetével a kezdetektől napjainkig, és egy külön félév tárgyalta a társadalomtudományok /filozófia, jog, történelem, néprajz, pedagógia, stb./ könyvészetét. A címleírás pedig három féléven keresztül döntően egyetlen dokumentumtípusnak, a

könyvnek a címléírásai gyakorlata volt.

A Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárossztálya, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ oktatási osztálya, az OMEDK és a tárcák szakemberei felismerve az előző tanterv elégtelenségét a műszaki könyvtárossképzésben, kidolgoztak egy új tantervet, amely előreláthatólag 1966. szeptemberében lép életbe. Az új tanterv alkalmazkodott az ötféléves tanfolyami kerethez, s fő jellemzője, hogy minden tantárgy az eddiginél jobban alkalmazkodik a műszaki könyvtári munka követelményeihez, s a tananyag bővült a dokumentációs ismeretek oktatásával. A tanterv tartalmi követelményei az egyes tantárgyakon belül - vázlatosan - a következők:

- gazdaság- és iparpolitika /2 félév/: tervgazdálkodás, népgazdasági arányok, főbb iparágak időszéri gazdasági kérdései, tudományos és műszaki fejlesztés, nemzetközi gazdasági együttműködés;
- könyvtártan /5 félév/: könyvtár - szakkönyvtár, állomány és gyűjtőkör /különös tekintettel a nem hagyományos dokumentumokra/, állománynyilvántartás, olvasószolgálat, könyvtári és dokumentációs propagandamunka, reprográfiai eljárások, szakkönyvtári munka megszervezése, könyvtári és dokumentációs munka gépesítése, lyukrátyarendszerek;
- címléírás /2 félév/: állomány és katalógus, könyvek, sorozatok címléírása, transzliteráció, folyóiratok és folyóiratcikkek, nem hagyományos dokumentumok címléírása;
- osztályozás /2 félév/: szakkatalógus, osztályozás fogalmai, tárgyszóalkotás. ETO, kisebb gyűjtemények osztályozására használt szakrendek, szabadalmak és szabványok osztályozása;
- műszaki-tudományos tájékoztatás /5 félév/: a tájékoztatás kialakulása, hazai és nemzetközi szervei, a dokumentumtipusok, bibliográfiák, segédkönyvek, a műszaki-tudományos információk forrásai, a természettudományok és műszaki tudományok részletezése tudományáganként, főbb forrásaikkal, központi szolgáltatásaikkal, - szakosított tájékoztatási gyakorlatok;
- technikatörténet /1 félév/: a technika történeti fejlődésének vázlatos áttekintése a technika kezdetétől az automatizálásig;
- műszaki technológia, terminológiai ismeretek /2 félév/: a technológia fogalmai, általános fémipari, vegy-

ipari technológiai-terminológiai ismeretek;

- idegen nyelv /5 félév/: beszéd és fordítási gyakorlatok egy szabadon választott nyelvből;
- gépírás /5 félév/: a könyvtárban előforduló írásbeli munkák elvégzéséhez szükséges szinten.

Nem tudta az új tanterv a differenciált, tárcák szerinti szakosodást megoldani. Ennek oka a tárcák műszaki könyvtár- és tájékoztatásügyének különböző fejlettségi foka. Az egyes tárcák és más intézmények 1962-1965. között az alábbi megoszlásban iskoláztak be az OMKDK tanfolyamaira könyvtárosokat:

	ÉM	ÉLIP	KGM	KPM	KIP	MÁV	NIM	POSTA	OMKDK	MÜEK	MTA	és műszaki intézmény	EGYÉB
1962	2	5	9	0	1	1	3	1	4	5	1		4
1963	1	0	12	1	4	0	6	0	2	4	1		5
1964	4	1	14	1	2	0	9	0	10	3	1		10
1965	1	1	15	0	2	0	6	1	10	1	1		4
	8	7	50	2	9	1	24	2	26	13	4		23

Ennek az aránynak lényeges megváltozása az elkövetkező években nem várható. Az MM.104/1963.sz. utasítása értelmében esti tagozatu tanfolyam legkevesebb 25 hallgatóval indítható. Jelenleg egyetlen tárcsa területéről sem kerül ki egy önálló évfolyam csoport. A tárcák által 1975-ig megadott beiskolázási terv szerint sem lesz a közeljövőben tárcaszerinti szakosított tanfolyamra mód. Egyelőre így csak a "műszaki-tudományos tájékoztatás" tantárgy 2 féléves gyakorlatai lesznek szakosítva a tanterv szerint.

IV.

Évek óta vitatott a szaktanfolyamon végzett hallgatók képzettségi szintje. A tanfolyamra történő felvételnek egyik feltétele a középiskolai végzettség. A felvett hallgató az érettségi után két és fél évet tanul, s végeredményben a 148/1962.sz.MM. utasítás szerint középfokú könyvtárosnak számít. A műszaki könyvtárügy területén ez azért is visszaszámít, mert főfoglalkozású műszaki könyvtárosképzésnek egyetlen lehetősége - közép- és felsőszinten egyaránt - a szaktanfolyam elvégzése. /Nem érintjük itt az alapfokú könyvtárosi vizsgát, amelyet a tárcaközpontok a nem függetlenített, társadalmi munkás vagy tiszteletdíjas könyvtárosok részére rendeznek/.

A szaktanfolyam képesítő vizsgáját sikerrel megálló hallgatóknak végbizonyítványát a felsőfokú technikumot végzett szakemberek oklevelével egyenértékűnek kellene elismerni. Ez a vállalatok, gyárak, kutatóintézetek felé is növelné a műszaki könyvtárosok - de az egész műszaki könyvtárügy - megbecsülését.

ÖSSZEFOGLALÓ

Magyarországon - az utolsó 20 év különféle oktatási kísérletei után - a műszaki könyvtárosképzés kivételével, iskolarendszerű könyvtárosképzés alakult ki. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Könyvtártudományi Tanszékén 5 éves nappali, 6 éves esti-levelező tagozatu könyvtárosképzés folyik. A középszintű könyvtárosokat a szombathelyi és debreceni tanítóképző intézetek képzik. A műszaki könyvtárosképzés azonban jelenleg két és fél éves szaktanfolyamon történik.

A szakkönyvtárosképzésnek az öt félév során teljes áttekintést kell nyújtania a műszaki könyvtárosi munka elméleti és gyakorlati ismereteiről, úgy, hogy a hallgató a tanfolyam végén képes legyen önállóan ellátni a szakkönyvtári munka összes fázisait, beleértve a könyvtárvezetést.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság oktatási koncepciója, de a fejlett iparvállalatok, kutatóintézetek tájékoztatási igénye a szakkönyvtárostól a dokumentációs tevékenység alapismereteit, elsősorban a dokumentumok tárolási, terjesztési, információ-visszakeresési munkájának az oktatását követeli meg. A felmerülő új követelmények miatt a korábbi - jobbra közművelődési könyvtári jellegű - tantervet át kellett dolgozni. Az új tanterv jellemzője, hogy műszaki-szakkönyvtárosi ismereteket nyújt, beleértve a dokumentációs tevékenységet.

IRODALOM

- /1/ Education for Librarianship. Library Trends 1963. 12.k. 2.sz. p. 123-355.
- /2/ VINCE Pálné: Információs szakemberek és szakkönyvtárosok oktatása és továbbképzése Angliában. TMT 1964.11.k. 2.sz. p.99-109.
- /3/ KÁPLÁNY Géza: A könyvtárosi élethivatás a könyvtárosképzés tükrében. Bp. 1937. p.1.
- /4/ CRANE, E.J. - LANGHAM, C.C.: On the job training at Chemical Abstract Service. J.Chem.Doc. 1962. 2.k. 4.sz. p. 199-204.
- /5/ A szakirodalmi dokumentáció oktatása. Koncepció. OMFB Bp. 1965. p. 34 /Hivatalos kiadvány/.
- /6/ KUNZE, H.: Education for Librarianship. East Germany: The German Democratic Republic. Library Trends. 1963. 12.k. 2.sz. p. 143-146.
- /7/ Ideiglenes tanterv és utasítás a 148/1962 /MK. 15/ MM sz. utasítás alapján szervezett, középfokú könyvtárosi szakképesítést nyújtó két és fél éves szaktanfolyam esti és levelező tagozatai számára. OSZK-KMK Bp. 1963. p.79.

SZEPESVÁRY, T.: Training of assistant librarians for the engineering libraries in Hungary

A school system assistant-librarian training developed in Hungary after 20 years of various educational experiments with the exception of special librarian training. The Eötvös Lóránd University of Sciences /Budapest/ has a 5 years day time course and a 6 years part time or corresponding course for training assistant-librarians. The Szombathely and Debrecen teachers' training college trains middle grade librarians. Special librarians are trained by a 2 and a half year special course.

Special librarian training must give a clear theoretical and practical view of engineering librarian work in order to enable the candidate to run a library alone, to do all the various phases of special library work including management problems. The training conception of the Hungarian State Office for Technical Development /Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság/ and the needs of industrial firms and research institutes demand the teaching of elementary documentation science i.e. the storage, distribution and retrieval of information. These new needs had the former syllabus - having been mainly prepared for public library staff - reformed. The new syllabus is characterized by giving special librarian knowledge including documentation activity.

.o.

SZEPESVÁRY, T.: Über die Ausbildung von technischen Fachbibliothekaren in Ungarn

Nach umfangreichen Versuchsarbeiten der vergangenen 20 Jahre auf dem Gebiete des Unterrichtes in Ungarn hat sich eine schulmäßige Bibliotheksbildung mit Ausnahme der Ausbildung der technischen Bibliothekare entwickelt. Es findet an dem Lehrstuhl für Bibliothekswissenschaft der Eötvös Lóránd Universität eine fünfjährige Bibliotheksbildung statt, die im Abendkurs sechs Jahre lang dauert. Die Bibliothekare für den mittleren Dienst werden in den Lehrerseminaren in Szombathely und Debrecen ausgebildet. Die Ausbildung der technischen Bibliothekare erfolgt dagegen zur Zeit im Rahmen eines zweiundhalbjährigen Fachkurses.

Im Laufe der fünf Semester bietet die technische Fachbibliotheksbildung Überblick über sämtliche für die Arbeit der technischen Bibliothekare nötige theoretische und praktische Kenntnisse, um den Hörer durch die Absolvierung des Fachkurses zur Verrichtung aller Phasen der Bibliotheksarbeit, auch die Leitung einer Bibliothek inbegriffen, zu befähigen. Sowohl die Schulungskonzeption des Regierungsamtes für technische Entwicklung als auch die Informationsansprüche der Industrieunternehmen und der Forschungsinstitute fordern vom Fachbibliothekar grundlegende Kenntnisse in der Dokumentation, in der Speicherung und Verbreitung der Dokumente, in der Informationsrecherche. Zuzufolge der neuen Erfordernisse musste der Lehrplan, der früher mehr der allgemeinen Volksbibliotheksbildung ange-

passt war, umgestaltet werden. Der neue Lehrplan ist darauf abgezielt, dass er die speziellen Fachkenntnisse des technischen Fachbibliothekars, auch die Dokumentationsstätigkeit inbegriffen, vermittelt.

!:

СЕПЕНВАРИ Т.: Положение подготовки библиотекарей в Венгрии.

В Венгрии, после многочисленных экспериментов, проведенных за последние 20 лет в области подготовки и обучения, на сегодняшний день установилась школьная система подготовки библиотекарей, за исключением библиотекарей технических библиотек. При Кафедре библиотекведения Университета им. Л. Этвеш проводится пятилетнее дневное и шестилетнее вечернее-заочное обучение библиотекарей. Библиотекарей среднего уровня готовят педагогические училища в Сомбатхей и Дебрецен. Подготовка же библиотекарей технических библиотек проводится исключительно на специальных курсах продолжительностью два с половиной года.

На протяжении пяти семестров обучения, слушатели должны получить полное представление о всех вопросах теории и практики работы библиотекаря технической библиотеки, чтобы по окончании курсов выпускники могли выполнять библиотечную работу во всех ее фазах, включая и руководство библиотекой. Концепция по подготовке и обучению работников информации, по и потребности в отношении информации развитых промышленных предприятий и исследовательских институтов обуславливают необходимость того, чтобы библиотекари технических библиотек приобретали знания в области информационной деятельности, а в особенности в области хранения, распространения и поиска информации. Учитывая эти новые требования, пришлось перестроить имеющиеся учебные программы, рассчитанные как правило на подготовку библиотекарей публичных библиотек. Характерных для новых учебных программ является то, что наряду с собственно библиотечными сведениями, в них предусмотрены и специальные сведения для технических библиотекарей и сведения по информации.

